

Bram Moszkowicz

‘Dieptepunt uit mijn loopbaan’

In het vorige nummer sloten we de serie af waarin het optreden van Bram Moszkowicz in de zaak-Holleeder werd gevolgd. Nu geven we hemzelf het woord, zodat hij tegenover andere advocaten kan verklaren wat hem stoorde in die verhalen over belangenverstrengeling, in het maffiamaatje-vonnis en natuurlijk: in de media.

.....
Micha Kat
journalist
.....

Illustratie: Dimitry de Bruin

Bram Moszkowicz heeft heel wat te vertellen. Achter zijn bureau een grote afbeelding van Al Pacino in *Scarface* (film van Brian de Palma, 1983). Hij zal dus wel een mafiamaatje zijn, leek *Elsevier* te denken. In een coververhaal van dat blad ('de val van Bram Moszkowicz') stond te lezen: 'Tijdens twee gesprekken op zijn kantoor maakte hij een opgejaagde indruk. Soms deed hij denken aan Al Pacino in zijn briljante rol als Scarface, de mafia-baas die zich vlak voor zijn ondergang nog even moed insnoof. Diens door Peter Donkersloot geschilderde portret hangt prominent en enigszins provocerend achter het antieke bureau van Moszkowicz.' In het stuk wordt niet alleen de ondergang van Bram, maar van zijn hele familie als vaststaand feit ('de onttakeling van de beroemde advocatendynastie is compleet') gepresenteerd.

Bram vecht terug. Tegen *Elsevier*, dat inmiddels aansprakelijk is gehouden voor alle schade die uit de publikatie voortvloeit, maar ook tegen Jort Kelder, die een topzware memorie van grieven om de oren heeft gekregen van Oscar Hammerstein die Moszkowicz in deze zaak bijstaat met meer dan 70 Europese arresten. Hammerstein heeft twee stagiairs zelfs naar de bibliotheek van de Hoge Raad gestuurd om de munitie te verzamelen die Kelder het zwijgen moet opleggen.

Bram Moszkowicz wordt aangevalen. Hij verdedigt zich, en krijgt steun: 400 e-mails van burgers, 80 boeketten bloemen, een volle zak met kaarten. Toch noemt hij de verwickelingen die in het weekeind van 17 februari tot een climax kwamen en leidden tot het neerleggen van de verdediging van Willem Holleeder, 'het dieptepunt' uit zijn 'loopbaan'.

Op de vlakte

'Ik zie de Orde niet als onderdeel van de kongsi tegen mijn persoon. De Amsterdamse deken heeft zich op de vlakte gehouden. Hij zal daar zijn redenen voor hebben gehad. De eerste contacten met Van Veggel dateren van februari vorig

jaar. Toen belde hij mij naar aanleiding van mijn plaats in het straf dossier van het OM over Holleeder. Ik vind dat hij prudent is omgegaan met alle belangen die hij moet dienen. Lian Mannheims, de plaatsvervangend deken, heeft zich zeer in mijn voordeel uitgesproken.

Mijn afspraken met Van Veggel over de verdediging van Holleeder waren waterdicht. Ik kreeg geen applaus, maar ook geen bezwaar. Er zijn meerdere gesprekken geweest, maar de deken heeft nooit ingegrepen en zelfs geen

.....
Mensen zeiden dat ik te weinig steun kreeg van de Orde waarvan ik verplicht lid ben, maar zij weten natuurlijk niet exact wat zich allemaal heeft afgespeeld
.....

advies gegeven de zaak neer te leggen. Wel hebben we samen geconstateerd dat het een moeilijke kwestie is gezien de persoon van Willem Endstra. De deken vroeg me in de pers terughoudend te zijn over Endstra. Daar heb ik me aan gehouden. Wel is het zo dat mensen om mij heen zeiden: je krijgt te weinig steun van de Orde waarvan ik verplicht lid ben. Maar deze mensen weten natuurlijk niet exact wat zich allemaal heeft afgespeeld.

Wat ook verbazing wakte was dat de deken zich niet heeft uitgesproken over de wijze waarop het OM het dossier tegen Holleeder heeft opgebouwd gezien mijn plaats in dat dossier. Derden vinden dat de deken zich daarover had moeten uitspreken. Professor Banner heeft gezegd dat ik de verdediging van Holleeder veel eerder had moeten

neerleggen. Ik vind dat hij dat niet kan beoordelen. Hij had dat niet moeten zeggen.

Ik wil niet al te veel kwijt over de relatie tussen de strafpleiters en de Orde in meer algemene zin. Het was terecht dat Gerard Spong destijds optrad tegen de kwalificaties van deken Marek Guensberg [die zich in 2001 keerde tegen het etiket 'topadvocaten' dat door het media-optreden van 'sommige advocaten' zou zijn ontstaan, *red.*]. Mijn vader en ik voegden zich in zijn tucht klacht. Maar we zijn nu alweer vele jaren verder. Ik heb geen slechte relatie met de Orde.'

No further questions

'Taru Spronken en anderen hebben in het *Advocatenblad* een juiste analyse gemaakt [*Advocatenblad* 2007-3, 16 februari, p. 78-82, *red.*]. De essentie van het verbod op de behartiging van tegenstrijdige belangen is dat een advocaat niet *gelijktijdig* belangen van cliënten mag dienen als deze tegenstrijdig zijn. Spronken e.a. zegt dan: als een van de betrokkenen niet meer leeft, kan er van gelijktijdigheid geen sprake meer zijn. Of het verbod op het behartigen van tegenstrijdige belangen ook nog doorwerkt na de dood van een cliënt, is in de tuchtrechtspraak tot nu toe niet beantwoord. *No further questions*. Ik hield dus mijn mond.

Het onderwerp tegenstrijdige belangen is in deze zaak enorm uitvergroet. In andere zaken kraait er geen haan naar. Gerard Spong heeft gezegd dat als je grote strafzaken doet, het dan onmogelijk is niet in situaties te geraken waarin belangen van cliënten en ex-clieënten elkaar raken. Elke situatie moet dan goed worden geanalyseerd. Dat is in de onderhavige situatie dus ook gebeurd. De deken kan daarvan getuigen.'

Zes maanden oud

'Ik kreeg die vrijdag een telefoontje van Hans van Veggel. Kun je langskomen? Er was een tip binnengekomen. Het OM had van Veggel benaderd. De tip was: ik moest goed mijn best blijven doen voor

Holleeder anders zou mij wat overkomen. Mij werd gezegd dat die tip twee weken oud was. Ik weet nu dat deze tip zes maanden oud was. Een oude tip is actueel gemaakt, ik vind dat ernstig. Het OM zei: wij gaan Moszkowicz niet beschermen, want dan “zouden we een belang krijgen”. Ik heb toen een afspraak gemaakt met Van Veggel dat ik zou worden opgehaald van mijn kantoor door de Dienst Beveiliging Koninklijk Huis. Hiermee verschoof ik in juridische zin van het private naar het publieke domein. Ik wist wanneer deze mensen zouden komen. Ik ben niet afgevoerd door “gewapende agenten” in een “geblindeerde auto” zoals Elsevier schreef.

Met deze mensen ben ik naar Den Haag gereden alwaar een gesprek plaatsvond met de heer Joustra in zijn hoedanigheid van Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding. Vervolgens begaf ik mij naar Frankrijk voor het doorbrengen van een reeds gepland weekend. Nimmer in dit proces is mij gevraagd of aangeraden te “vluchten”. Het is bizar hoe de media met deze gang van zaken zijn omgegaan. Lex Runderkamp van het Journaal heeft een extreem scenario uitgedokterd en stond daarmee aan de wieg van het “vluchtverhaal”.

Ziek

De tuchtklacht die de “erven Endstra” pas na ruim een jaar tegen mij indienden en het opduiken van het Rijksrechercherapport uit 2003, dat kort voor die tuchtklacht opeens was toegevoegd aan het strafdossier-Holleeder, heb ik samen met de acties tegen mij van Jort Kelder een “tripartite kongsi” genoemd. Een gecoördineerde actie om mij te beschadigen. Men wilde Holleeder zijn advocaat ontnemen. Wellicht wilde men dat hij een andere, een minder goede advocaat krijgt. Ook wilde men Holleeder via mij verder belasteren. De boodschap die men wilde overbrengen zou dan zijn: kijk eens hoe smerig Holleeder opereert dat hij zelfs zijn advocaat in de tang neemt.

Ik weet dat wordt gezegd dat de hele gang van zaken bewust door mij is geconstrueerd om een reden te krijgen de verdediging van Holleeder neer te

kunnen leggen. Dit bedenksel geeft aan hoe ziek alles wordt uitgelegd. Het is gemakkelijk te pareren. Kan ik ervoor zorgen dat Jort Kelder dingen gaat roepen? Kan ik ervoor zorgen dat een rapport van de Rijksrecherche aan het dossier wordt toegevoegd? Heb ik de tip over mijn veiligheid zelf geactualiseerd? Zou ik in dat scenario het vonnis van de voorzieningenrechter in mijn zaak tegen Kelder “abject en infaam” hebben kunnen noemen als het volgens die theorie dus in mijn voordeel zou zijn?

Ze stelden geen vraag

“Op mijn persconferentie op 19 februari heb ik kritiek geuit op *NRC Handelsblad* die dat weekend daarvoor met

.....
Spong heeft gezegd dat het bij grote strafzaken onmogelijk is niet in situaties te geraken waarin belangen van cliënten en ex-clianten elkaar raken

de kop kwam ‘Moszkowicz slaat op de vlucht na ernstige dreiging’. Na de persconferentie nodigde ik de journalisten uit om vragen te stellen. Daar stonden de Leistraatjes en de Runderkampjes. Ze stelden geen vraag. Blijkbaar wisten ze alles al uit zichzelf. Het *Jeugdjournaal* stelde wel een vraag. Ik zeg bij die gelegenheid dat er nooit bankafschriften van Holleeder op mijn kantoor zijn bezorgd. De *Volkskrant* schrijft dan dat dat niet kan kloppen omdat ik eerder zou hebben ‘toegegeven’ dat Holleeder ‘domicile heeft gekozen’ bij mij op kantoor. Ze stellen mijn geloofwaardigheid ter discussie. Mijn vriend Leon de Winter repliceert, gevoed door mij met feiten, maar zijn tweede brief wordt uit de krant gehouden. Later heeft de

Volkskrant de complete berichtgeving moeten rectificeren.

Ik zeg op die persconferentie met de grootst mogelijke nadruk dat het rapport van de Rijksrecherche mij niet als verdachte bestempelt en dat de conclusie niet is dat er door mij of een van mijn medewerkers is gelect. Ik zeg daarbij dat ik namens de deken van de Orde en de Hoofdofficier van het Landelijk Parket gemachtigd ben te verklaren, dat ik mijn geheimhoudingsplicht niet heb geschonden. Ik vraag de journalisten dat op te schrijven. Ik heb het in geen enkel artikel kunnen terugvinden. Daarentegen schreef de heer Leistra (van Elsevier, *red.*): “De Rijksrecherche beschikt over bewijzen dat in 2002 gelecte, belastende stukken over Endstra afkomstig waren van het kantoor van Moszkowicz. Als dat klopt, is er sprake van een strafbaar feit.”

Het VARA-documentaireprogramma Zembla bereidt een uitzending voor die gepland staat voor 2 april, de dag van het begin van het proces tegen Holleeder. Journalisten van Zembla hebben mijn ex-vrouw bezocht van wie ik al meer dan tien jaar ben gescheiden en waar een van mijn kinderen woont.’

Feiten maken van produkties

‘Je hebt altijd een kans een zaak te verliezen. Maar de motivering van dit vonnis [in de zaak tegen Jort Kelder, *red.*] is voor mij niet aanvaardbaar. Voorzieningenrechter Poelmann maakt feiten van produkties van Kelder die deels door hemzelf zijn geschreven en door mensen als Leistra. Maar wat in die stukken staat zijn geen feiten.

Ik voeg daar nog aan toe dat ik de kwalificatie ‘abject en infaam’ over dit vonnis heb geuit als rechtzoekende en niet als advocaat. Het lijkt me niet dat ik in die hoedanigheid op dit punt over de schreef kan gaan.”

Zijn fouten

‘U vraagt mij of ik fouten heb gemaakt. Ik had op de persconferentie beter en geduldiger moeten uitleggen waarom er bij mijn verdediging van Willem Holleeder geen sprake was van een belangenconflict. Verder kan ik niets bedenken dat ik als fout zou kunnen kwalificeren.’